

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022 – 2026

Rok akademicki 2024/2025

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	<i>liniowe problemy optymalizacyjne</i>
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	<i>Kolegium Nauk Przyrodniczych</i>
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	<i>Kolegium Nauk Przyrodniczych</i>
Kierunek studiów	<i>informatyka</i>
Poziom studiów	<i>studia inżynierskie I-go stopnia</i>
Profil	<i>ogólnoakademicki</i>
Forma studiów	<i>stacjonarne</i>
Rok i semestr/y studiów	<i>rok III, semestr 5</i>
Rodzaj przedmiotu	<i>przedmiot kształcenia specjalnościowego</i>
Język wykładowy	<i>polski</i>
Koordynator	<i>dr Piotr Pusz</i>
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	<i>dr Piotr Pusz</i>

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5	15			15					3

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość zagadnień i umiejętności z zakresu przedmiotów: analiza matematyczna, matematyka dyskretna, język skryptowy.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z zagadnieniem programowania liniowego, całkowitoliczbowego oraz wielokryterialnego liniowego.
C ₂	Wyjaśnienie metod rozwiązywania zadań z programowania liniowego, całkowitoliczbowego i wielokryterialnego liniowego.
C ₃	Wyćwiczenie umiejętności stosowania metod rozwiązywania zadań z programowania liniowego, całkowitoliczbowego i wielokryterialnego liniowego metodą „na kartce” oraz z użyciem oprogramowania.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	Student rozumie specyfikę programowania liniowego (jako wyznaczania ekstremum funkcji liniowej wielu zmiennych). A także jego odmian: programowania całkowitoliczbowego i liniowego wielokryterialnego.	K_Wo4
EK_02	Student potrafi rozwiązywać „na kartce” zadania z programowania liniowego, całkowitoliczbowego i liniowego wielokryterialnego.	K_U20
EK_03	Student stosuje narzędzia informatyczne wspomagające go w rozwiązywaniu 3 typów problemów optymalizacji liniowej.	K_U20
EK_04	Student zna inne klasy problemów z zakresu badań operacyjnych, rozumie znaczenie narzędzi informatycznych w rozwiązywaniu tego typu rzeczywistych problemów i ma świadomość potrzeby swojego rozwoju w tym obszarze, jeśli chciałby zawodowo zajmować się rozwiązywaniem tego typu problemów.	K_K01

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

1. Programowanie liniowe – pojęcia podstawowe, formułowanie zadań decyzyjnych, różne postacie programu liniowego, geometria programu liniowego
2. Algorytmy programowania liniowego i ich złożoności; model matematyczny, graficzna i algebraiczna metoda rozwiązywania zadań, metoda simpleks, analiza wrażliwości, dualizm w programowaniu liniowym.
3. Programowanie całkowitoliczbowe
4. Wielokryterialne programowanie liniowe – metody skalaryzacji
5. Przegląd wybranych narzędzi informatycznych wspierających programowanie liniowe.

B. Problematyka laboratoriów

1. Rozwiązywanie zadań z programowania liniowego metodą „na kartce”
2. Rozwiązywanie zadań z programowania całkowitoliczbowego metodą „na kartce”
3. Rozwiązywanie zadań z wielokryterialnego programowania liniowego metodą „na kartce”
4. Rozwiązywanie problemów z poznanych odmian programowania liniowego z zastosowaniem wybranych narzędzi informatycznych .

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną

Laboratorium: rozwiązywanie zadań na kartce i z użyciem komputera.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	test wiedzy	wykład
EK_02	kolokwium	lab
EK_03	kolokwium	lab
EK_04	test wiedzy, obserwacja w trakcie zajęć	wykład, lab

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie wykładu następuje na podstawie pozytywnej oceny („zal”) z testu wiedzy o trzech odmianach programowania liniowego (definicje, metody rozwiązywania zadań) oraz ogólnej wiedzy o innych zagadnieniach z zakresu badań operacyjnych.

Zaliczenie laboratoriów wystawiane jest na podstawie wyników z dwóch kolokwiów. Pierwsze kolokwium sprawdza umiejętność rozwiązywania zadań na kartce. Drugie kolokwium weryfikuje umiejętności stosowania narzędzi informatycznych do programowania liniowego.

Aby zaliczyć laboratoria niezbędne jest zaliczenie na co najmniej 50% każdego z dwóch kolokwiów. Ocena końcowa ustalana jest na podstawie średniej liczby zdobytych punktów z tych kolokwiów w następujący sposób:

[0; 50%) – 2.0

[50%; 60%) – 3.0

[60%; 70%) – 3.5

[70%; 80%) – 4.0

[80%; 90%) – 4.5

[90%; 100%] – 5.0.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	3
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	45
SUMA GODZIN	78
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa: - Jędrzejczyk Z., Kukuła K., Skrzypek J.: Badania operacyjne w przykładach i zadaniach, PWN 2006 (lub późniejsze)   - Siudak M.: Badania operacyjne, Wyd. 6. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, 2012.   - red. Ignasiak E.: Badania operacyjne. - Wyd. 2 popr. – Warszawa, Polskie Wydaw. Ekonomiczne, 1997.   - Trzaskalik T.: Wprowadzenie do badań operacyjnych z komputerem, PWE 2003 lub nowsze
Literatura uzupełniająca: Cegielski A.: Programowanie matematyczne cz.1: programowanie liniowe, Uniwersytet Zielonogórski, 2002